

รายงานผลการประชุมวิชาการ

OIE Forum: “Challenge for the Future” ทิศทางอุตสาหกรรมไทยกับความท้าทายในอนาคต

จัดโดย

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

วันที่ 24 กันยายน 2558

ณ ห้องแกรนด์ ไดมอนด์ บอลรูม อาคาร Impact Forum
ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี นนทบุรี

ผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ศุภณี เรียบเลิศหิรัญ

รายงานผลการประชุมวิชาการ

OIE Forum: “Challenge for the Future” ทิศทางอุตสาหกรรมไทยกับความท้าทายในอนาคต

จัดโดย

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

1. ผู้รายงาน

ชื่อ ศุภณีย์

นามสกุล เรียบเลิศหิรัญ

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์

เข้าร่วม การประชุมวิชาการ

เรื่อง OIE Forum: “Challenge for the Future” ทิศทางอุตสาหกรรมไทยกับความท้าทายในอนาคต

(OIE ย่อมาจากชื่อภาษาอังกฤษของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม คือ The Office of Industrial Economics)

ณ ห้องแกรนด์ ไดมอนด์ บอลรูม ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี นนทบุรี

ตั้งแต่ วันที่ 24 กันยายน 2558 ถึง 24 กันยายน 2558 รวมระยะเวลา 1 วัน

จำนวนผู้เข้าร่วมทั้งหมด ประมาณ 600 คน

2. รายละเอียดเกี่ยวกับการไปฝึกอบรม ดูงาน ประชุม และสัมมนา

รายงานการประชุมวิชาการ เรื่อง OIE Forum: “Challenge for the Future” ทิศทางอุตสาหกรรมไทยกับความท้าทายในอนาคต

วัตถุประสงค์:

- 1) เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับทิศทางอุตสาหกรรมไทยกับความท้าทายในอนาคต
- 2) เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเขียนเอกสารการสอนและจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอน

วิธีการประชุมวิชาการ : การเสวนา

เข้าร่วมสัมมนา : ในฐานะผู้เข้าร่วมประชุม

คำชี้แจงการใช้เอกสาร ขอขอบคุณที่ท่านให้ความสนใจศึกษาเอกสารเผยแพร่ความรู้ (KM) ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มสธ. ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์เชิงวิชาการในวงกว้าง ทั้งนี้หากท่านนำข้อมูล จากเอกสารนี้ไปใช้ ขอให้อ้างอิงแหล่งที่มาจากเราด้วย พร้อมทั้งแจ้งให้เราทราบแหล่งที่ท่านนำไปอ้างอิง โดยแจ้งทางอีเมลที่ stoffice@stou.ac.th เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการข้อมูลร่วมกัน

2.2 สรุปสาระสำคัญจากการเสวนา

กล่าวรายงานโดย คุณอาทิตย์ วุฒิกะโร ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

กล่าวเปิดงานโดย ดร.อรรชกา สีบุญเรือง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

คุณอาทิตย์ วุฒิกะโร ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กล่าวรายงาน

ดร.อรรชกา สีบุญเรือง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม กล่าวเปิดงาน

ดร.อรรชกา สีบุญเรือง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เปิดงาน

พิธีกรและผู้ดำเนินรายการเสวนา คือ ดร. วิทย์ สิทธิเวคิน โดยวิทยากรในการเสวนามี 4 ท่าน ได้แก่

- 1) คุณอุดม วงศ์วิวัฒน์ไชย ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- 2) คุณเจน นำชัยศิริ รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- 3) ดร. สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)
- 4) คุณอโณทัย เวทยากร กรรมการผู้จัดการประจำภาคพื้นอินโดจีน บริษัท เดลล์ คอร์ปอชั่น (ประเทศไทย)

ดร. วิทย์ สิทธิเวคิน ผู้ดำเนินรายการเสวนา

ผู้ดำเนินรายการเสวนาและวิทยากร 4 ท่าน

คุณอุดม วงศ์วิวัฒน์ไชย
ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

คุณเจน นำชัยศิริ
รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ดร. สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์
ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)

คุณอโณทัย เวทยากร
กรรมการผู้จัดการประจำภาคพื้นอินโดจีน
บริษัท เดลล์ คอร์ปอชั่น (ประเทศไทย)

สาระสำคัญที่ได้จากการกล่าวเปิดงานของ ดร.อรรชกา สีบุญเรือง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

การปรับตัวของผู้ประกอบการ ณ จุดหัวเลี้ยวหัวต่อ ควรคำนึงถึงสภาพสังคมไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลงที่สำคัญใน 4 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและเป็นสังคมที่คนรักสุขภาพมากขึ้นเช่นเดียวกับอีกหลายประเทศ ผู้ประกอบการควรปรับตัวโดยมองหาช่องทางของผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ สำหรับผู้สูงอายุและคนรักสุขภาพทั้งอุตสาหกรรมอาหาร อาหารเสริม อาหารบำบัดโรค อาหารที่มีฉลากบอกจำนวนแคลอรี รวมทั้งการพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุนอื่นๆ

ประเด็นที่ 2 การเติบโตของสังคมเมือง ที่คนชนบทย้ายเข้ามาทำงานในเมืองใหญ่ ชีวิตคนเมืองมีวิถีชีวิตที่เร่งรีบต่างจากชีวิตคนชนบท อาหารคนเมืองจึงต้องปรุงได้ง่ายและรวดเร็ว อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปและธุรกิจที่อยู่อาศัยจึงเติบโตอย่างรวดเร็ว

ประเด็นที่ 3 สภาวะสิ่งแวดล้อม คนใส่ใจในเรื่องของสิ่งแวดล้อมมากขึ้น การขอตั้งหรือขยายโรงงาน จึงทำได้ยากขึ้น ผู้ประกอบการต้องตรวจสอบผังเมืองก่อน ถ้าเป็นพื้นที่สีเขียว จะตั้งไม่ได้ นอกจากนี้สภาพการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ (climate change) ไม่ว่าจะเป็นภัยแล้ง น้ำท่วม ผู้ประกอบการควรติดตาม ฝักระวังเตรียมน้ำให้เพียงพอกับการผลิต อุตสาหกรรมที่ใช้น้ำมาก ๆ ต้องเร่งปรับตัวหาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น การหมุนเวียนน้ำใช้ พึงพาน้ำจากภายนอกให้น้อยที่สุด

ประเด็นที่ 4 การก้าวกระโดดของเทคโนโลยี โดยเฉพาะโทรศัพท์มือถือที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางทั้งเป็นแหล่งสืบค้นข้อมูลข่าวสาร แหล่งทำธุรกิจซื้อขาย เป็นช่องทางการตลาดใหม่ เป็นสังคมโซเชียลมีเดีย การผลิตจึงต้องปรับตัวให้รวดเร็วทันตามเทคโนโลยี เพื่อรักษารฐานลูกค้า แสวงหาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาเสริมสร้างการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด สภาพด้านการผลิตปัจจุบันเปลี่ยนไปจากเดิมในอุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักรกับแรงงานจำนวนมากที่ราคาต่ำลง เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เป็นใช้แรงงานที่มีทักษะฝีมือดีขึ้น ค่าจ้างสูงขึ้น ใช้คนน้อยลง สามารถควบคุมเครื่องจักรที่ใช้ระบบอัตโนมัติมากขึ้น ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับโมเดลอุตสาหกรรมของประเทศไทย คือ อุตสาหกรรม 4.0 ที่เน้นการเป็นอุตสาหกรรมสร้างมูลค่า (value creative industry) แทนอุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่า (value added industry)

อุตสาหกรรมแห่งอนาคตมี 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 อุตสาหกรรมต่อยอด พัฒนาให้มีมูลค่าสูงขึ้น เช่น อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ต่อยอดไปเป็นอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอากาศยาน ซึ่งยากกว่า แต่ต้องเรียนรู้เพื่อต่อยอด และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่ไทยมีความเข้มแข็งและได้เปรียบหลายประเทศในอาเซียน อาทิ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป อุตสาหกรรมไบโอพลาสติก อุตสาหกรรมเครื่องปรุงแต่งอาหารแปรรูป และต่อไปอุตสาหกรรมที่ไม่ใช้น้ำมันแต่ใช้พลังงานทดแทนจากสินค้าเกษตรจะมีความสำคัญมากขึ้น อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับนโยบายครัวไทย ครัวโลก ควรมีแรงจูงใจดึงดูดนักวิจัยเก่ง ๆ ระดับโลกจากต่างประเทศให้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยได้เพื่อช่วยวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมแพชชั่นที่ต่อยอดจากอุตสาหกรรมสิ่งทอ ผลิตเนื้อผ้าที่ใส่เย็นสบาย ไม่ไหม้ไฟ และขอเน้นการพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่า

กลุ่มที่ 2 อุตสาหกรรมที่ต้องเสริมสร้างให้แข็งแกร่งขึ้น คือ อุตสาหกรรมระดับ SMEs อุตสาหกรรมสินค้าวิสาหกิจชุมชน อุตสาหกรรมสินค้า OTOP ซึ่งรัฐบาลกำลังช่วยในด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ใช้นวัตกรรม การเพิ่มผลผลิตภาพ การให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ การเปิดโอกาสการขายทอดตลาด การจ้างงานของไทย 80% อยู่ในอุตสาหกรรมระดับ SMEs แต่รายได้จากอุตสาหกรรมระดับ SMEs กลับต่ำ เพียงแค่ 30% เท่านั้น

กลุ่มที่ 3 อุตสาหกรรมที่ยังอ่อนแอ ภาครัฐต้องเข้าไปช่วยอย่างมาก เพื่อให้เข้มแข็ง แข่งขันได้ และเติบโตอย่างยั่งยืน

สาระสำคัญที่ได้จาก คุณอุดม วงศ์วิวัฒน์ไชย ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมไทยหลายประเภทที่ยังแข่งขันได้ ไทยยังอยู่ในระดับแถวหน้าในกลุ่มเอเชีย และในระดับโลก เช่น อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศ และอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์

โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอาหารที่ไทยมีแหล่งวัตถุดิบเยอะมาก เช่น กุ้ง ปลาพูน่าและสามารถผลิตอาหารป้อนประชากรโลกได้ในระดับแถวหน้า ควรยึดครองตลาดนี้ไว้ให้ยั่งยืน

อุตสาหกรรมปิโตรเคมี ไทยมีวัตถุดิบมาก มีอุตสาหกรรมต้นน้ำและปลายน้ำที่ครบวงจร อุตสาหกรรมปลายน้ำ คือ อุตสาหกรรมพลาสติกของไทยนับว่ามีความแข็งแกร่งและพัฒนาไปไกลมาก

ข้อควรระวังสำหรับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับสินค้าทางการเกษตร ที่ปริมาณผลผลิตที่จะใช้เป็นวัตถุดิบป้อนเข้าสู่งานเริ่มมีความไม่แน่นอน อันเป็นผลมาจากปัญหาสภาพการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ (climate change) อาทิ ทำให้กุ้งเป็นโรค ดังนั้นจึงต้องเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาและเตรียมตัวรับมือให้ได้

ไทยมีสิ่งที่แตกต่างกันจากประเทศคู่แข่งและมีความโดดเด่นในหลายจุด เช่น

- มีแหล่งวัตถุดิบสำคัญสำหรับป้อนภาคอุตสาหกรรมปุ๋ยและเคมีภัณฑ์ คือ แร่โปแตส ที่มีปริมาณมากติดอันดับต้น ๆ ของโลก

- มีแหล่งพลังงานทั้งแสงแดด ลม และก๊าซธรรมชาติ รวมทั้งที่มีในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีแนวโน้มจะขายให้ไทยที่อยู่ใกล้กันก่อน เพราะต้นทุนค่าขนส่งต่ำ

- มีอุตสาหกรรมในโซ่อุปทานที่แข็งแกร่ง จึงมีศักยภาพทางการผลิตที่ตอบสนองตลาดได้ดี

- มีทำเลทางภูมิศาสตร์ที่อยู่ตรงกลางของอาเซียน จึงได้เปรียบในด้านการเป็นเส้นทางผ่านในการขนส่งและโลจิสติกส์ทั้งนำเข้าและส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่น ๆ ที่อยู่รอบนอก ๆ ออกไป ทั้งยังส่งผลพลอยได้ไปยังการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการอื่น ๆ อีกด้วย รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตไปเป็นแบบที่ไม่ต้องผลิตเอง แต่ขายสิ่งที่คนอื่นผลิตแทน ซึ่งถ้าไทยบริหารจัดการดี ๆ จะได้ประโยชน์อย่างมหาศาล ดังนั้น จึงต้องตั้งเป้าหมายของอุตสาหกรรมให้ชัดเจนว่าจะไปในทิศทางไหน และมุ่งไปทางนั้น การเลือกพัฒนาอุตสาหกรรมที่ยังมีอนาคตที่ดีก่อน รวมทั้งพัฒนาด้านการรวมตัวกันเป็นคลัสเตอร์ตามนโยบายใหม่ของรัฐบาล เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในโซ่อุปทาน การพัฒนาคนให้มีความสามารถทันกับเทคโนโลยีและการพัฒนา R&D

สาระสำคัญที่ได้จาก คุณเจน นำชัยศิริ รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

อุตสาหกรรมไทยที่มีขนาดใหญ่และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมพลาสติก อุตสาหกรรมสิ่งทอ แต่ปัจจุบันทุกอุตสาหกรรมต้องปรับตัว ปัจจัยสำคัญที่ไทยต้องพิจารณาเป็นพิเศษเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างก้าวกระโดด คือ การที่ไทยมีอุตสาหกรรมสนับสนุน (support industry) ที่มีศักยภาพสูงและแข็งแกร่งมาก ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมยานยนต์มีอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์เป็นอุตสาหกรรมสนับสนุน อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ไทยเป็นรายใหญ่ส่งออกมากถึงครึ่งหนึ่งของปริมาณทั้งโลก อีกบางอุตสาหกรรมที่จะไปได้ดี คือ อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมยา เครื่องสำอาง ที่ไทยได้เปรียบเพราะมีผลผลิตเกษตรมาก และอุตสาหกรรมใหม่ คือ อุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ ที่ทางสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยตั้งเป้าให้ไทยเป็นศูนย์กลาง (hub) ของอุตสาหกรรมอาหารเพื่อสุขภาพในอาเซียน

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ แม้ไทยจะไม่ได้ผลิตตัวแผงอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศ แต่ไทยสามารถทำในลักษณะของ trading nation ได้ คือ นำสินค้าที่ประเทศอื่นผลิตมาประกอบและใส่หน้าที่การทำงาน (function) เข้าไป และส่งออกเป็นผลิตภัณฑ์ของไทยได้ ทางออกและความท้าทายอุตสาหกรรมไทยอยู่ที่การทำให้อุตสาหกรรมทำตัวเองให้เป็นทั้งผู้จัดหาวัสดุ เครื่องจักร อุปกรณ์ (supplier) และ นักการตลาดไปพร้อม ๆ กันด้วย

ในมุมมองของการพัฒนาประเทศไปสู่รูปแบบการเป็น trading nation ไทยต้องตื่นตัวให้มาก ต้องมองเห็นโอกาสคู่กับวิกฤตเสมอ การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของไทยจำเป็นต้องพึ่งพาความสามารถของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพด้านเทคโนโลยี IoT (Internet of Thing) และ IoE (Internet of Everything) เพื่อนำพาประเทศไปสู่อุตสาหกรรม 4.0 ให้ได้

สาระสำคัญที่ได้จาก ดร. สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมไทย ได้แก่

1. จำนวนประชากรโลกที่เพิ่มมากขึ้นเป็นพันล้านคน มีผลต่ออุตสาหกรรมกลุ่มที่ใช้จำนวนแรงงานมาก ทำให้ต้องย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานถูก

2. สภาพการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ (climate change) ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวัตถุดิบ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสินค้าเกษตรแปรรูปและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

3. เขตการค้าเสรีขนาดใหญ่ (mega- FTA block) ซึ่งกำลังเกิดให้เห็นชัดเจนขึ้นภายในปี 2558 จะไม่ได้ทำธุรกิจระหว่างประเทศในลักษณะคู่ค้าอีกต่อไป แต่จะทำร่วมกันหลายประเทศ จึงมีผลต่อการเปลี่ยนของตลาด

4. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม (ICT) ทำให้อินเทอร์เน็ตเข้าไปมีบทบาทในอุตสาหกรรมมากขึ้น เรียกว่า Internet of Thing (IoT) ผลก็คือ โรงงานอุตสาหกรรมจะเป็นระบบอัตโนมัติ

5. เทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ (3D printing technology) จะมีบทบาทเพิ่มขึ้น จะไม่ใช้ในการทำต้นแบบเท่านั้น แต่จะใช้ในการผลิตสินค้าจริงตามความต้องการของลูกค้าแต่ละรายด้วย ทำให้ประหยัดวัตถุดิบ ไม่มีของเสีย และลดต้นทุนการผลิต

6. ข้อมูลขนาดใหญ่ (big data) จะมีบทบาทเพิ่มขึ้นในภาคธุรกิจบริการและภาคธุรกิจผลิตสินค้า

7. การเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุ ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุเร็วกว่าประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ คือ ราวปี 2025 ตัวอย่างประมาณการ ปี ค.ศ. ของการเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุของประเทศอื่น ๆ อาทิ จีน ราวปี 2030 เวียดนามราวปี 2040 มาเลเซียและอินโดนีเซียราวปี 2050 ประเทศเหล่านี้ยังไม่มีเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุ ทำให้เกิดภาวะ “แก่ก่อนที่มีเงินพอเลี้ยงตัวเองให้สุขสบาย” ต่างจากญี่ปุ่นและเกาหลีที่มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุ จึงเกิดภาวะ “รวยก่อนแก่” ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในปี 2016 (พ.ศ. 2559) คือ จะเป็นปีแรกที่จำนวนคนงานไทยจะลดลง เกิดการขาดแคลนแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม เพราะแรงงานที่เคยมีจากประเทศเพื่อนบ้านจะเริ่มกลับไปพัฒนาประเทศของตัวเอง

หากไทยต้องการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุแบบ “รวยก่อนแก่” เช่นเดียวกับญี่ปุ่นและเกาหลี มีข้อเสนอแนะให้ใช้เทคนิคไฟ 3 ใบเป็นกุญแจในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการเพื่อนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีกว่า

ไฟใบที่ 1 คือ ไต่ขึ้นไป โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตด้วยการผลิตแบบ “ลีน” ในทุกจุด ใช้ IT เครื่องจักรระบบอัตโนมัติ และหุ่นยนต์ให้มากขึ้น

ไฟใบที่ 2 คือ ขยายฐานการผลิต ขยายฐานการตลาด โดยย้ายการผลิตมูลค่าต่ำไปยังประเทศเพื่อนบ้าน บริหารการผลิตในต่างประเทศ พัฒนาสินค้า สร้างโอกาสทางการตลาดในภูมิภาค

ไฟใบที่ 3 คือ ประสานแรง เป็นการประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน โดยเอกชนนำด้านวิจัยและพัฒนา สร้างแบรนด์ พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน และรัฐบาลหนุนในด้านต่าง ๆ สอดรับกับเอกชน และควรประกาศนโยบายเป็น “ทศวรรษแห่งผลิตภาพและนวัตกรรม” เพื่อให้เกิดความสามารถในการเพิ่มผลิตภาพและสร้างสรรค์นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

สาระสำคัญที่ได้จาก คุณอโณทัย เวทยากร กรรมการผู้จัดการประจำภาคพื้นอินโดจีน บริษัท เดลล์ คอร์ปอชั่น (ประเทศไทย)

ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) จะเป็นทั้งโอกาสและความท้าทาย วิฤต การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในช่วง 2-3 ปีมานี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่มาก (mega change) ในวงกว้าง และเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบหักมุมหรือแบบฉับพลันทันที (digital interruption) ถ้าอุตสาหกรรมใดปรับตัวตามได้ทัน จะเกิดเป็นโอกาสของธุรกิจ แต่ถ้าอุตสาหกรรมใดปรับตัวตามไม่ทัน จะเกิดเป็นวิฤตของธุรกิจ นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโมเดลของธุรกิจ (business model) ในลักษณะของธุรกิจศูนย์บริหารจัดการที่มีศักยภาพครอบคลุมการบริการทั่วโลก เช่น ศูนย์บริการรถเช่าหรือแท็กซี่ ซึ่งไม่มีรถเช่าหรือแท็กซี่เป็นของตัวเอง แต่ใช้รถเช่าหรือแท็กซี่ของบริษัทที่เป็นเครือข่าย

ในภาพปัจจุบันการพัฒนาของเทคโนโลยีเกิดขึ้นเร็วกว่าความสามารถในการปรับตัวขององค์กรราว 2-5 เท่า หากองค์กรใดยังย่ำอยู่กับที่เท่ากับว่ากำลังถอยหลัง เทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเร็วมากมีหลายเทคโนโลยีจนเรียกได้ว่าเป็น “สื่อนามิของเทคโนโลยี” เช่น เทคโนโลยีคลาวด์ เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือ และเทคโนโลยีจาก IoT ปัจจุบันนี้ เทคโนโลยี IoT เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ส่งผลดีหลายด้านต่อ

อุตสาหกรรม อาทิ การเพิ่มผลผลิตภาพ ลดอัตราการสูญเสีย ลดต้นทุน ก่อให้เกิดความสามารถในการแข่งขัน การเกิด business model ใหม่ ๆ แต่ในไม่ช้านี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีจาก IoT (Internet of Things) ที่เครื่องมือต่างๆ จะสามารถเชื่อมโยงและสื่อสารกันได้โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เป็น IoE (Internet of Everything) ที่มีการเพิ่มความอัจฉริยะมากขึ้นจนทุกสิ่งทุกอย่างในโลกสามารถเชื่อมต่อเข้ากับโลกดิจิทัลและระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดเป็น big data ที่หากใครนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด จะได้เปรียบคู่แข่งขั้นต้นที่นั่นคือ เป็นโอกาส แต่ถ้าเสียเปรียบ จะกลายเป็นวิกฤต

ประโยชน์ที่ได้รับ

ได้รับความรู้เกี่ยวกับทิศทางอุตสาหกรรมไทยกับความท้าทายในอนาคตและนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเขียนเอกสารการสอน จัดทำสื่อและกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนในหลักสูตรเทคโนโลยีอุตสาหกรรม การวิจัย หรือการจัดบริการทางวิชาการแก่สังคมให้สอดคล้องกับทิศทางอุตสาหกรรมไทย

ข้อเสนอแนะ

นำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนทำงานวิจัยที่ตอบโจทย์ของภาคอุตสาหกรรมการพิมพ์และบรรณารักษ์รวมทั้งสอดคล้องกับทิศทางอุตสาหกรรมไทย

คำชี้แจงการใช้เอกสาร

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความสนใจศึกษาเอกสารเผยแพร่ความรู้ (KM) ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มสธ. ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์เชิงวิชาการในวงกว้าง ทั้งนี้หากท่านนำข้อมูลจากเอกสารนี้ไปใช้ ขอให้อ้างอิงแหล่งที่มาจากรายการด้วย พร้อมทั้งแจ้งให้เราทราบแหล่งที่ท่านนำไปอ้างอิง โดยแจ้งทางอีเมลมาที่ stoffice@stou.ac.th เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการข้อมูลร่วมกัน